

Dönem : 3
Toplantı : 4

MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 797

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Romanya Sosyalist Cumhuriyeti Hükümeti arasında imzalanmış bulunan Konsolosluk Sözleşmesinin onaylanmasının uygun bulunduğu dair kanun tasarısı ve Adalet, Dışişleri ve Plân komisyonları raporları (1/346)

Millet Meclisi
Bütçe Plân Komisyonu
Esas No. : 1/346
Karar No. : 213

28 . 11 . 1972

Millet Meclisi Başkanlığına

3 ncü toplantı yılı içinde görüşülerek karara bağlanan (Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Romanya Sosyalist Cumhuriyeti Hükümeti arasında imzalanmış bulunan Konsolosluk Sözleşmesinin onaylanmasının uygun bulunduğu dair kanun tasarısı) bu toplantı yılında yeniden benimsemek üzere Komisyonumuza gönderilmiştir. Rapor Komisyonumuza aynen benimsenmiştir.

Genel Kurulun tasviplerine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulmuştur.

Başkan	Sözcü	Kâtip
Zonguldak	Ankara	Çorum
K. Nedimoğlu	M. K. Yılmaz	A. Topçubaşı
Ankara	Aydın	Bursa
H. Balan	N. Mentеше	N. Atlı
	İmzada bulunamadı	
Bursa	Eskişehir	Isparta
A. Türkel	İ. Anı	A. İ. Balım
İçel	İzmir	Kayseri
C. Okyayuz	K. Önder	V. Â. Özkan
Malatya	Mamisa	Muş
H. Gökçe	M. Ok	N. Neftçi
Niğde	Samsun	Trabzon
H. A. Kavurmacıoğlu	H. Özalp	A. Şener
	İmzada bulunamadı	

T. C.

Başbakanlık

3 . 6 . 1970

Kanunlar ve Kararlar Tetkik Dairesi

Sayı : 71-1037/4104

MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 23 . 5 . 1970 tarihinde kararlaştırılan «Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Romanya Sosyalist Cumhuriyeti Hükümeti arasında imzalanmış bulunan Konsolosluk Sözleşmesinin onaylanmasının uygun bulunduğu dair kanun tasarısı» ve gerekçesi ilişik olarak sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını rica ederim.

Süleyman Demirel
Başbakan

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Romanya Sosyalist Cumhuriyeti Hükümeti arasında 25 Kasım 1968 tarihinde imzalanmış olan Konsolosluk Sözleşmesinin

GEREKÇESİ

Türkiye ile Romanya arasındaki Konsolosluk münasebetleri bugüne kadar her iki memleketin mevzuatı ve milletlerarası hukuk çerçevesinde yürütülmüştür. Son senelerde Almanya, Belçika, Hollanda, İsviçre, Fransa ve Avusturya gibi memleketlerde çalışmakta olan vatandaşlarımızın Romanya'dan transit olarak geçmeleri, Romanya'da bulunan Konsolosluklarımızın görev ve yetkileri açısından yeni meseleler ortaya çıkarmıştır. Türkiye ile Romanya Hükümetleri arasında imzalanan Konsolosluk Sözleşmesi iki memleket arasında seyahat rejimini karşılıklı olarak kolaylaştırmakla, Konsolosluk münasebetlerini mahallî mevzuat çerçevesinden çıkarmakta ve bu münasebetlere ihtiyaçlarımızı karşılayacak şekilde, turizmimizi de geliştirecek yeni bir düzen getirmektedir.

Sözleşme 49 maddeden ibarettir ve Konsolosluk tesisini, Konsolosluk memurlarının tayinlerini, Konsoloslara ve Konsolosluk memurlarına tanınan muafiyet ve imtiyazları, genel Konsolosluk görevlerini ve özellikle mirasa ve ulaştırmaya ilişkin görevleri, çıkarlarımıza uygun olarak ayrıntılı bir şekilde düzenlemektedir.

Adalet Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Adalet Komisyonu
Esas No. : 1/146
Karar No. : 62

12 . 6 . 1971

YÜKSEK BAŞKANLIĞA

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 23 . 5 . 1970 tarihinde kararlaştırılan «Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Romanya Sosyalist Cumhuriyeti Hükümeti arasında imzalanmış bulunan Konsolosluk Sözleşmesinin onaylanmasını uygun bulunduğu dair kanun tasarısı» Başkanlığımızca Komisyonumuza tevdi edilmiş olup, ilgili bakanlık temsilcileri de hazır bulunduğu halde tetkik ve müzakere olundu.

Kanun tasarısı ve gerekçesi Komisyonumuzca uygun mütalâa edilmiş ve yapılan müzakereler sonunda tasarının aynen kabul edilmesi kararlaştırılmıştır.

Havalesi gereğince Dışişleri Komisyonuna tevdi edilmek üzere Yüksek Başkanlığa saygıyla sunulur.

Başkan	Sözcü	Kâtip
İstanbul	Sivas	Sinop
H. Tekinel	T. Koraltan	H. Biçer
Afyon K.	Antalya	Diyarbakır
H. Hamamcıoğlu	H. A. Gülcan	B. Eğilli
Erzurum	Kars	Kars
S. Erverdi	İ. H. Alaca	T. Artaç
Kırklareli	Malatya	Niğde
M. Atagün	M. Kaftan	M. Ocakçıoğlu
	Tokat	
	O. Hacıbalıoğlu	
	(İmzada bulunamadı)	

Dışışleri Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Dışışleri Komisyonu
Esas No. : 1/346
Karar No. : 4

24 . 12 . 1971

YÜKSEK BAŞKANLIĞA

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Romanya Sosyalist Cumhuriyeti Hükümeti arasında imzalanmış bulunan Konsolosluk Sözleşmesinin onaylanmasının uygun bulunduğuna dair olan kanun tasarısı, ilgili Bakanlık temsilcilerinin iştirakiyle Komisyonumuzda görüşüldü.

Tümü üzerinde yapılan görüşmeler neticesinde, gerekçede belirtilen hususlar, Komisyonumuzca da uygun mütalâa olunarak, Sözleşmenin tasdiki hakkında hazırlanmış bulunan tasarı aynen kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Plân Komisyonuna tevdi buyurulmak üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Dışışleri Komisyonu

Başkanı	Sözcü	Kâtip
Ankara	İstanbul	Balıkesir
<i>O. Alp</i>	<i>O. Kabibay</i>	<i>A. İ. Kırmızı</i>
Adana	Afyon K.	Bursa
<i>A. R. Güllüoğlu</i>	<i>R. Çerçel</i>	<i>C. Külâhlı</i>
Diyarbakır	İstanbul	İstanbul
<i>B. Eğilli</i>	<i>S. Orkunt</i>	<i>İ. Sancar</i>
İstanbul	İstanbul	İzmir
<i>N. İ. Tokgöz</i>	<i>M. Yardımcı</i>	<i>S. Adalan</i>

İmzada bulunamadı.

İzmir

N. Kürşad

Bütçe Plân Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Bütçe Plân Komisyonu
Esas No. : 1/346
Karar No. : 152

6 . 5 . 1972

MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Tetkiki hususu Komisyonumuza havale buyurulan «Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Romanya Sosyalist Cumhuriyeti Hükümeti arasında imzalanmış bulunan Konsolosluk Sözleşmesinin onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısı» ile ön havalesi uyarınca Adalet ve Dışışleri komisyonlarınca tasarı üzerinde düzenlenen raporlar, Adalet ve Dışışleri ve Maliye bakanlıkları temsilcilerinin de katıldığı toplantıda incelendi ve görüşüldü.

Gelişen dünya koşulları içerisinde, gerek komşu ve dost memleketler arasında ve gerekse diğer memleketlerle, millî menfaatlere ve karşılıklı ilişkilere uygun anlaşmalar yapmak zarureti her gün biraz daha önem kazanmaktadır. Halen Türkiye Cumhuriyeti ile Romanya Sosyalist Cumhuriyeti Hükümeti arasındaki konsolosluk münasebetleri, her iki memleketin dâhili mevzuatına ve milletlerarası hukuk kurallarına dayanılarak yürütülmektedir. İki ülke arasında belirli kurallara bağlı bir konsolosluk sözleşmesinin olmaması tatbikatta büyük güçlükler çıkarmaktadır.

Millet Meclisi

(S. Sayısı : 797)

Bilhassa çeşitli ülkelere çalışmak için gitmekte olan işçi vatandaşlarımızın çalıştıkları ülkelere giderken veya yurda dönerken (Romanya'dan transit olarak geçerlerken) karşılaştıkları zorluklar ve menfaatlerinin gereği gibi korunamaması üzüntü vericidir. Bu nedenlerle Romanya ile bir Konsolosluk Sözleşmesinin imzalanmasında büyük yararlar olduğu kanaatine varılarak, tasarı Komisyonumuzca olumlu karşılanmış ve maddelerin müzakeresine geçilmiştir.

Tasarının 1 nci, 2 nci ve 3 ncü maddelerinin aynen kabulüne, Sözleşme tarihinin eski olduğu ve tasarının biran evvel kanunlaşmasının faydalı olacağı gerekçesiyle Genel Kurulda öncelik ve ivedilikle görüşülmesine karar verilmiştir.

Bu itibarla öncelik ve ivedilikle görüşülmek ve Genel Kurulun tasviplerine arz olunmak üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan Balıkesir <i>C. Bülgehan</i>	Sözcü Ankara <i>M. K. Yılmaz</i>	Kâtip Malatya <i>A. Karaaslan</i>
Adana <i>S. Kılıç</i>	Amasya <i>S. Aygün</i>	Ankara <i>H. Balan</i>
Aydın <i>N. Menteşe</i>	Bolu <i>H. İ. Cop</i>	Denizli <i>H. Oral</i>
Diyarbakır <i>S. Savcı</i>	Giresun <i>M. E. Turgutalp</i>	İçel <i>C. Okyayuz</i>
Konya <i>N. Kalaycıoğlu</i>	Konya <i>B. Müderrisoğlu</i>	Manisa <i>H. Okçu</i>
	Zonguldak <i>K. Nedimoğlu</i>	

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Romanya Sosyalist Cumhuriyeti Hükümeti arasında imzalanmış bulunan Konsolosluk Sözleşmesinin onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısı

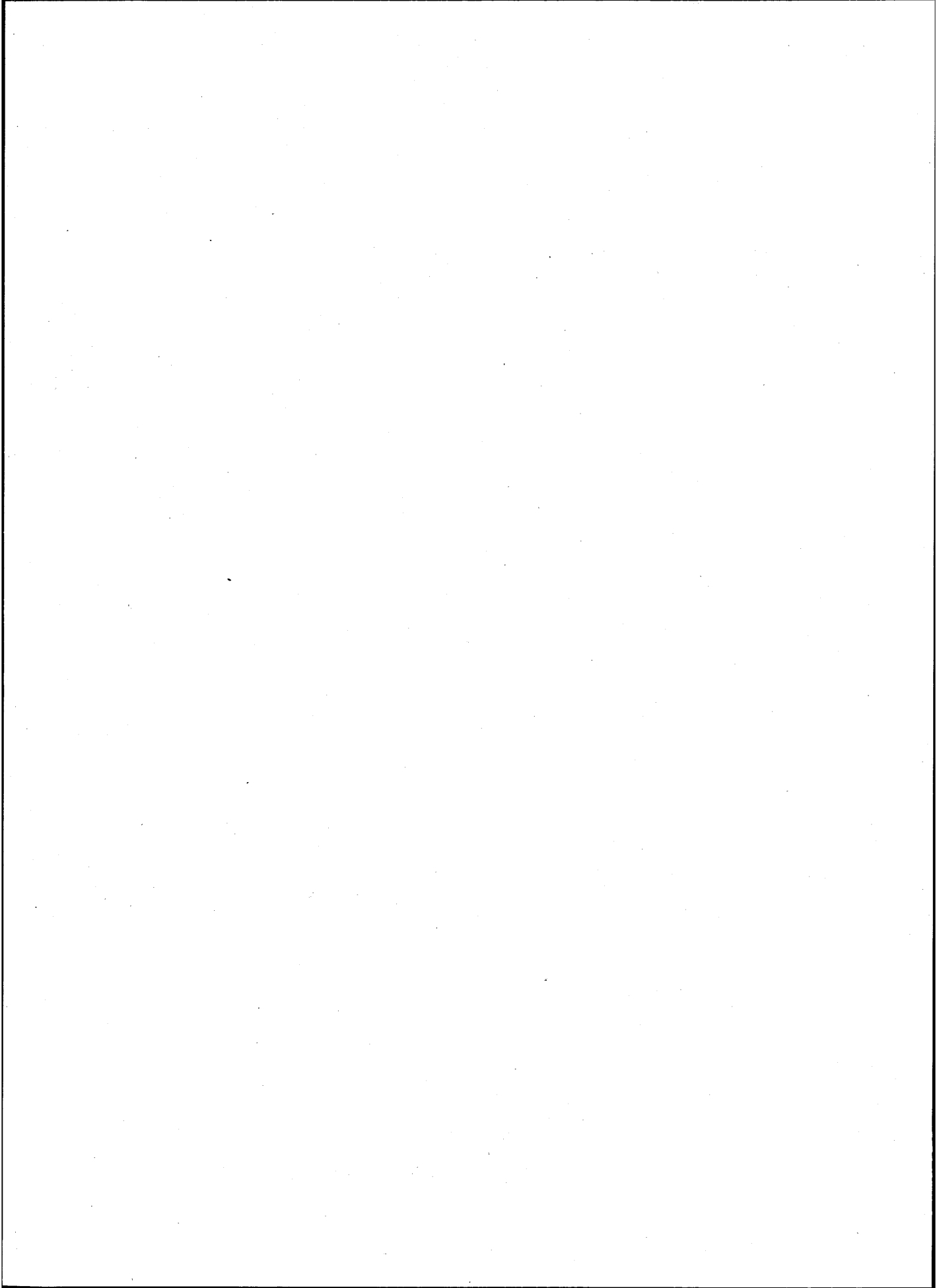
MADDE 1. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Romanya Sosyalist Cumhuriyeti Hükümeti arasında, 25 Kasım 1968 tarihinde, Ankara'da imzalanmış bulunan Konsolosluk Sözleşmesinin onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

23 . 5 . 1970

Başbakan <i>S. Demirel</i>	Devlet Bakanı <i>R. Sezgin</i>	Devlet Bakanı <i>H. Atabeyli</i>	Devlet Bakanı <i>T. Bilgin</i>
Adalet Bakanı <i>Y. Z. Önder</i>	Milli Sa. Bakanı <i>A. Topaloğlu</i>	İçişleri Bakanı <i>H. Menteseoğlu</i>	Dışişleri Bakanı <i>İ. S. Çağlayangil</i>
Maliye Bakanı <i>M. Erez</i>	Milli Eğit. Bakanı <i>O. Oğuz</i>	Bayındırlık Bakanı <i>T. Gülez</i>	Ticaret Bakanı <i>G. Titrek</i>
Sağ. ve Sos. Yar. Bakanı <i>V. Â. Özkan</i>	Güm. ve Tekel Bakanı <i>A. İ. Birincioğlu</i>	Tarım Bakanı <i>İ. Ertem</i>	Ulaştırma Bakanı <i>N. Mentese</i>
Çalışma Bakanı <i>S. Öztürk</i>	Sanayi ve Tekno. Bakanı <i>S. Kılıç</i>	Enerji ve Ta. Kay. Bakanı <i>S. O. Avcı</i>	Turizm ve Tanıt. Bakanı <i>N. Cevheri</i>
İmar ve İskân Bakanı <i>H. Nakiboğlu</i>	Köy İşleri Bakanı <i>T. Kapanlı</i>	Orman Bakanı <i>H. Özalp</i>	Genç. ve Spor Bakanı <i>İ. Sezgin</i>

TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE ROMANYA SOSYALİST CUMHURİYETİ ARASINDA KONSOLOSLUK SÖZLEŞMESİ

Önsöz :

Türkiye Cumhuriyeti ve Romanya Sosyalist Cumhuriyeti iki memleket arasında Konsolosluk münasebetlerini egemenlik ve millî bağımsızlığa riayet, hukukî eşitlik ve İçişlerine karışmamak prensiplerine istinaden tanzim etmek arzusu ile bir Konsolosluk Sözleşmesi akdine karar vermişler ve bu maksatla yetkili temsilcileri olmak üzere :

Türkiye Cumhurbaşkanı :

Dışişler Bakanı Bay İhsan Sabri Çağlayangil'i

Romanya Sosyalist Cumhuriyeti Devlet Konseyi Başkanı :

Cornellu Manescu'yu tayin etmişlerdir.

Adı geçen yetkili temsilciler usulüne uygun bulunan selâhiyetnamelerini teati ettikten sonra aşağıdaki hükümler üzerinde mutabık kalmışlardır.

MADDE : 1

Tarifler

Bu sözleşmede kullanılan;

a) «Konsolosluk Heyeti» Bilumun Başkonsolosluk, Konsolosluk, Muavin Konsolosluk veya Konsolosluk ajanlığı anlamına gelir.

b) «Konsolosluk görev çevresi», Konsolosluk görevlerinin ifasını teminen bir Konsolosluğa tahsis edilen bölgeye denir.

c) «Konsolosluk Heyeti Şefi», bu sıfatla hareket etmek üzere görevlendirilmiş kişiye denir.

d) «Konsolosluk Memuru», Konsolosluk şefi de dahil olmak üzere Konsolosluk görevlerini yapmaya memur edilmiş kişi anlamına gelir.

e) «Konsolosluk hizmetlisi», bir konsolosluğun idarî ve teknik hizmetlerinde istihdam edilen kişi anlamına gelir.

f) «Servis parseli üyesi» bir konsoloslukta iç hizmetlerle görevlendirilen kimselere denir.

g) «Konsolosluk heyeti üyeleri», Konsolosluk memurları, Konsolosluk hizmetlileri ve servis personeli anlamına gelir.

h) «Konsolosluk personeli üyesi», Konsolosluk şefi, Konsolosluk memurları ve Konsolosluk hizmetlilerinin haricindeki Konsolosluk memurları anlamına gelir.

i) «Aile efradı», tâbiri, eş, Konsolosluk Heyeti Üyesi veya eşinin reşidolmayan çocukları ve gönderen Devlet mevzuatı uyarınca bakmakla yükümlü olması ve onun ikametgâhında oturmaları şartıyla konsolosluk heyeti üyesinin ana ve babası anlamına gelir.

j) «Konsolosluk binaları», maliki kim olursa olsun münhasıran konsolosluğun amaçları için kullanılan binalar veya bina kısımları, müstemilâtı ve bunlara bitişik arsalar anlamına gelir.

k) «Konsolosluk arşivleri», Konsolosluğun bütün evrakını, vesikalarını, muhaberatını, kitaplarını, flimlerini, ses alma şeritlerini, defterlerini, şifre ve mifraqlarını, kartotekslerini ve bunların korunmasına ve emniyetle muhafazasına mahsus eşyayı ihtiva eder.

l) «Gemi», Gönderen Devlet mevzuatı uyarınca bu devletin uyrukluğunu taşıyan teknedir: «Gemi» tâbiri harp gemilerini kapsamaz.

BİRİNCİ BÖLÜM

Konsolosluk münasebetleri

Konsoloslukların açılması

1. Akıt Taraflardan her biri diğerinin ülkesinde ancak bu Devletin muvafakatı ile konsolosluk açabilir.

2. Konsolosluğun mahallî sınıfı ile görev çevresi Âkit Taraflarca müştereken kararlaştırılır. Konsolosluğun mahallî, sınıfı veya görev çevresi üzerinde gönderen Devlet tarafından ileride bir değişiklik yapılabilmesi, ancak kabul eden Devletin muvafakatı ile kabildir.

MADDE : 3

Atama belgesi ve Exequater

1. Âkit Taraflardan her biri Konsolosluk şefinin tayini hususunda diplomatik yolla diğerinin Dışişleri Bakanlığına bu tayine dair bir atama belgesi gönderecektir. Atama Belgesi Konsolosluk şefinin adını ve soyadını, sınıfını, konsolosluk mahallî ile konsolosluk görev çevresini belirtecektir.

2. Konsolosluk şefi, atama belgesini takdimden sonra kabul eden Devlet tarafından Exequatur şeklinde verilen bir müsaade ile görevine başlayabilir. Exequatur mümkün olan en kısa zamanda ve meçanen verilecektir. Bununla beraber kabul eden Devlet Exequatur'un verilmesini sebep gösterilmeksizin reddedebilir.

3. Konsolosluk Şefi Exequatur'un verilmesine değin kabul eden Devletin geçici bir müsaadesi ile görevine başlayabilir. Bu halde, işbu anlaşma hükümleri kendisine tatbik edilir.

MADDE : 4

Konsolosluk görev çevresindeki makamlara tebligat

Konsolosluk şefinin, geçici de olsa, göreve başlaması kabul edilir edilmez kabul eden Devlet keyfiyeti konsolosluk görev çevresindeki yetkili makamlara hemen bildirecektir.

Kabul eden Devlet keza konsolosluk şefinin görevlerini yapabilmesi için gerekli tedbirleri almakla yükümlüdür.

MADDE : 5

Konsolosluk görevlerinin ifası

1. Konsolosluk görevleri, gönderen Devletin konsolosluk memurları tarafından ifa edilecektir.

2. Konsolosluk görevleri icabederse; diplomatik misyonlar nezdinde, gönderen Devletin diplomatik ajanları tarafından da ifa edilebilir. Bu halde, diplomatik ajanların hak ve görevlerine riayet edilecektir.

3. Konsolosluk görevleri, konsolosluk görev çevresi dışında ancak kabul eden Devletin önceden muvafakatı ile ifa edilebilecektir.

MADDE : 6

Konsolosluğu geçici olarak tedvir eden memurlar

1. Konsolosluk şefi, herhangi bir sebeple görevini ifa edemeyecek durumda kaldığı veya konsolosluk makamı geçici olarak boşaldığı takdirde, konsolosluk işlerinin idaresi, konsolosluğun bir memuru, gönderen Devletin kabul eden Devletteki diğer bir konsolosluğunun bir memuru, gönderen Devletin kabul eden Devletteki diplomatik misyonunun diplomatik personeli üyelerinden birisi, gönderen Devletin merkez teşkilâtından bir memur tarafından geçici tedvir edilebilir. Bu son halde, geçici olarak tedvir süresi 3 ayı aşamaz.

2. Bu sıfatla, görevlendirilen şahsın adı ve soyadı önceden kabul eden Devletin, Dışişleri Bakanlığına bildirilecektir.

3. Konsolosluk işlerinin idaresini geçici olarak tedvir eden memur bu Sözleşme ile Konsolosluk şefine tanınmış olan hak ayrıcalık ve dokunulmazlıklardan faydalanacaktır.

MADDE : 7

Konsolosluk Heyeti Üyelerinin Vatandaşlığı

1. Konsolosluk Memurlarının, Gönderen Devlet uyruğu olması ve daimî ikametgâhlarının kabul eden Devlet ülkesinde bulunmaması gerekir.

Konsolosluk Heyeti üyeleri kabul eden Devlet ülkesinde hiçbir ticarî vesair başka bir mesleki faaliyette bulunmamalıdır.

2. Konsolosluk Hizmetlileri ve Konsolosluk resmî personeli olarak ancak gönderen veya kabul eden devlet uyrukları istihdam edilebilir.

3. Konsolosluk Şefi haricindeki Konsolosluk memurlarının isim, soyadı ve sınıfları ile Konsolosluk Hizmetlilerinin ve Konsolosluk servis personeli üyelerinin isim ve soyadları kabul eden Devlet Dışişleri Bakanlığına vazifeye başlayacakları sırada bildirilecektir.

4. Kabul eden Devlet her Konsolosluk mensubuna, sıfatını tevsik eden bir belgeyi meccanen verecektir.

5. Âkıt Taraflar, Konsolosluk münasebetlerinde fahrî Konsolosların hizmetlerine müracaat etmeyeceklerdir.

MADDE : 8

Konsolosluk Heyeti Üyelerinin görevlerinin sona ermesi

1. Bir Konsolosluk Heyeti üyesinin görevi sona ermesi :

a) Gönderen Devlet tarafından kabul eden devlete tebliği ile,

b) Exequatur'un geri alınması ile,

c) Bahis konusu şahsın Konsolosluk Heyeti üyesi olarak addedilmediğinin kabul eden Devlet tarafından gönderen devlete tebliği ile, olur.

2. Kabul eden Devlet her zaman bir Konsolosluk memurunun arzu edilmeyen şahıs olduğunu (Persona Non Grata) veya bir Konsolosluk hizmetlisinin veya Konsolosluk servis personeli üyelerinden birinin istenmediğini gönderen Devlete bildirebilir. Bu takdirde, gönderen Devlet Konsolosluk memurunu geri çağırarak veya Konsolosluk hizmetlisinin veya Konsolosluk servis personeli üyesinin faaliyetine son verecektir.

3. Gönderen Devlet kendisine yapılan tebligatı münasiip bir süre içinde yerine getirmeyecek olursa, kabul eden Devlet duruma göre Konsolosluk Şefine verilmiş olan Exequatur'u geri alabilecek veya almış olduğu kararı diplomatik yolla gönderen Devlete bildirmek suretiyle, ilgili şahsı Konsolosluk memuru veya hizmetlisi veya servis personeli üyesi addetmeyebilecektir.

4. İkinci ve üçüncü bentlerde zikredilen hallerde, kabul eden Devlet gönderen Devlete kararının sebeplerini bildirmekle mükellef değildir.

İKİNCİ BÖLÜM

Konsolosluk görevleri

MADDE : 9

Konsolosluk faaliyetinin gayeleri

1. Konsolosluk memurları, görev çevreleri içinde, gönderen Devlet ile vatandaşlarının bütün hak ve menfaatlerini Milletlerarası Hukukça kabul edilen hudutlar içinde korurlar ve müdafaa ederler.

2. İşbu Sözleşmenin gönderen Devlet vatandaşlarına dair hükümleri, Âkıt Taraflardan birinin uyrukluluğunun kendi kanun ve nizamlarına uygun olarak izafe edilebildiği tüzel kişilere de uygulanacaktır.

3. Konsolosluk memurları, faaliyetleri ile, Âkıt Taraflar arasında iktisadî, Ticarî, Kültürel, İlmî ve Turistik münasebetlerin geliştirilmesini teşkil ederler ve taraflar arasındaki dostane rabitaların takviyesine yardımcı olurlar.

MADDE : 10

Konsolosluk görevlerinin ifası

Konsolosluk memurları, işbu bölümde öngörülen görevlerle gönderen devlet tarafından verilen ve kabul eden devletin mevzuatında sarahaten kabul edilen veya önceden haber verildiğinde itiraz edilmeyen diğer bütün Konsolosluk görevlerini ifaya mezdurlar.

MADDE : 11

Gönderen Devlet vatandaşlarının tescili

Konsolosluk memurları, görev çevreleri dâhilinde ikametgâh veya meskeni olan gönderen devlet vatandaşlarını tescile yetkilidirler. Bu tescil, bu vatandaşları kabul eden devletin yabancıların tescili ile ilgili bunun ve nizamlarına uymaktan beri kılmaz.

MADDE : 12

Vatandaşların, kabul eden devlet adalet ve diğer makamları huzurunda temsil edilmesi

Konsolosluk memurları, belirli şartlarla ve kabul eden devlet kanunlarına riayet ederek, gönderen devlet vatandaşlarının kabul eden devletin adalet ve diğer makamları önünde temsilini temin zmnında gerekli tedbirleri almağa yetkilidirler. Konsolosluk memurları kabul eden Devletin kanun ve nizamlarına uygun olarak, gaybubet veya sair sebeplerle hak ve menfaatlerini dermeyen veya müdafaa edemeyen vatandaşlarının hak ve menfaatlerini savunmak için uygun tedbirlerin ittihazını talebedebilirler.

MADDE : 13

Pasaport ve vize itası

Konsolosluk memurları, gönderen Devlet vatandaşlarına pasaport vermeye, yenilemeye, tadil etmeye, uzatmaya veya Gönderen Devlet vatandaşlarından pasaport vesair bütün seyahat bölgelerini geri almaya ve gönderen devlete gitmek veya bu devletten transit geçmek isteyen şahıslara giriş ve transit vizesi vermeye de yetkilidirler.

MADDE : 14

Ahvali şahsiye ile ilgili görevler

1. Konsolosluk memurları, gönderen Devlet uyruklarının doğum ve ölümlerini tecil etmeye ve bu sicillerle ilgili belgeler vermeye yetkilidirler.

2. Konsolosluk memurları gönderen devlet vatandaşları arasındaki evlenme âkıtlerinin icrasına ve bununla ilgili belgeleri vermeye yetkilidirler. Konsolosluk memurları icra edilen evlenme aktinden kabul eden devlet makamlarına vakit geçirmeksizin haberdar edeceklerdir.

3. Konsolosluk memurları, eşlerden birinin gönderen devlet vatandaşı olduğu hallerde, kabul eden devlet mevzuatına tevfikan evvelce iera edilmiş evlenme âkıtları ile ilgili ahvali şahsiye belgeleri hakkındaki işlemleri yapmaya yetkilidirler.

4. 1 ve 2. fıkra hükümleri, ilgili şahısları kabul eden devlet kanunlarının emrettiği beyanlarda bulunmak mükellefiyetinden beri kılmaz.

5. Kabul eden Devletin yetkili makamları, gönderen devletin bir vatandaşının ölümünü vakit geçirmeden Konsolosluga bildireceklerdir.

MADDE : 15

Vesayet ve kayyumluk görevleri

1. Konsolosluk memurları, kabul eden devletin kanunları tarafından tanınan sınırlar dahilinde, kendi vatandaşları lehine tesis edilmiş vesayet ve kayyumlukla ilgili bütün davalarda yetkili makamlar nezdinde müdahalede bulunabilirler ve mevcut olmayanların idaresi için bu görevleri yerine getirmeye müsait şahıslar hakkında tekliflerde bulunmak üzere, keza kabul eden devletin yetkili makamları nezdinde teşebbüste bulunabilirler.

2. Konsolosluk memurları, gönderen devlet vatandaşlarından biri için vasi veya kayyum tâ-yini ile ilgili tedbirlerin ittihazını gerektirecek hallerden, kabul eden devletin yetkili makamları tarafından imkân bulunur bulunmaz haberdar edileceklerdir.

MADDE : 16

Noterlik görevleri

1. Konsolosluk memurları, kabul eden devletin mevzuatının müsaade ettiği ölçüde, konsolosluk binalarında veya âcil ve zaruret hallerinde gönderen devlet vatandaşının ikâmetgâhında olduğu gibi gönderen devlet uyruğundaki gemilerde aşağıdaki faaliyetlerde bulunmaya yetkilidirler.

- a) Gönderen devlet uyruklarının beyanlarını hâvi belgeleri kabul, tanzim ve tasdik etmek,
- b) Gönderen devlet vatandaşlarının vasiyete ait ifadelerini ve terekeleri ile ilgili diğer beyanlarını kabul, tanzim ve tasdik etmek,
- c) Gönderen devlet vatandaşlarının, kabul eden devlet ülkesi dışında hüküm ifade edecek ve bu devlet ülkesinde kain gayrimenkuller ile bu gibi gayrimenkuller üzerindeki aynı haklarla ilgili olmayan diğer hukukî muameleleri ile ilgili belgeleri kabul, tanzim ve tasdik etmek,
- d) Gönderen devlet vatandaşlarının evrak üzerindeki imzalarını tasdik ve bir belgenin mevcudiyetini tespit etmek,
- e) Gönderen devlet vatandaşlarının isteği üzerine örnek, tercüme ve suretleri tasdik etmek,
- f) Gönderen devlet ibraz edilmek veya gönderen devlet ülkesinde muteberliğini sağlamak üzere menşe şahadetnamelerini ve benzeri belgeleri tasdik etmek,
- g) Gönderen devlet vatandaşlarına aidolan veya kendileri ile ilgili evrakı muhafaza etmek üzere kabul etmek,
- h) Gönderen devlet vatandaşlarının isteği üzerine Âkıt Devletler makamlarına ibraz edilecek evrak tercüme etmek ve bu tercümelemlerin aslına uygunluğunu tasdik etmek,

2. Birinci bentte zikredilen belgeler kabul eden devlette, bu devletin alâkalı makamları veya adli organları tarafından tasdik edilen belgelerle aynı hukukî değere ve ispat gücüne sahiptir.

MADDE : 17

Resmî belgelerin tasdiki

Konsolosluk memurları, kabul eden devletin idarî ve adli makamlarından sâdır olan ve gönderen devlet ülkesinde hüküm ifade etmesi gereken belgelerin imza ve mühürlerini tasdik etmeye yetkilidirler. Konsolosluk memurları keza gönderen devletin Dışişleri Bakanlığından sâdır olan belgelerin de imza ve mühürlerini tasdik etmeye yetkilidirler.

MADDE : 18

Adli ve gayriadli evrakın iletilmesi ile ilgili görevler

Konsolosluk memurları, kabul eden devletin mevzuatı müsaade ettiği takdirde kabul eden devlet ülkesinde ikâmetgâh veya meskene sahibolan gönderen devlet vatandaşlarına gönderen devletten gelen adli veya gayriadli evrakı iletmeye yetkilidirler.

MADDE : 19

Tereke konusundaki görevler

1. Gönderen devlet vatandaşı bir şahsın kabul eden devletin ülkesinde ölümü halinde, bu sonucunun alâkalı makamları keyfiyetten gecikmeksizin konsolosluğu haberdar edecek ve ona mirasçılar, lehine vasiyet edilenler, bunların ikâmetgâh veya meskenleri terekenin matlubu ile bir vasiyetin mevcudiyet ihtimali ile ilgili olarak elindeki bütün bilgileri iletacaktır. Bahis konusu makam, müteveffanın üçüncü bir devlet ülkesinde bir tereke bıraktığını öğrendiği takdirde bunu aynı şekilde konsolosiğe tebliğ edecektir.

2. Kabul eden devletin yetkili makamı, kabul eden devlet ülkesindeki bir terekenin açılışına çağrılan şahıslar gönderen devlet uyruğu oldukları takdirde konsolosluğu gecikmeksizin bundan haberdar edecektir.

3. Konsolosluk memuru, yukarıda belirtilen hallerden kabul eden devletin yetkili makamlarından evvel haberdar olduğu takdirde, bu maddenin birinci ve ikinci fıkralarında zikredilen bütün bilgileri mezkûr makamlara iletacaktır.

4. Kabul eden devletin yetkili makamı gönderen devlet uyruğu bir şahsın ölümü üzerine ülkesinde bulunan menkul ve gayrimenkul terekenin muhafaza ve idaresi zımında daha önce almış olduğu veya imkân nispetinde alacağı tedbirleri konsolosiğe bildirir. Buna karşılık, konsolosluk memurları da mahalli makamlardan mezkûr tedbirlerin alınmasını isteyebilirler.

Menkul tereke için ise, konsolosluk memurları evvelki fıkrada derpiş edilen tedbirlerin tatbiki için doğrudan doğruya veya bir temsilci vasıtasıyla yardımda bulunabilirler.

5. Kabul eden devlet ülkesindeki tereke ile ilgili muamelelerin tamamlanmasından sonra terekenin menkul malları veya terekenin menkul veya gayrimenkul mallarının satış hâsilası kabul eden devlet ülkesinde ikâmetgâhı bulunmayan ve bir vekil tâyin etmemiş olan bir vâris veya vasiyet edilene isabet ettiği takdirde mezkûr mallar ve bunların satış hâsilası :

a) Yetkili mercilerin bu teslim salâhiyetli olmaları,

b) Kabul eden devlet mevzuatında yazılı süre içinde beyan edilmiş olan bütün tereke borçları ile tereke borçlarının ödenmiş veya taahhüdedilmiş olmaları, şartıyla mirasçıya, hak sahibi veya lehine vasiyet edilene iletmek üzere gönderen devlet konsolosluğuna verilecektir.

6. Bununla beraber gönderen devlet vatanlarının terekeden tek başlarına yararlanamadıkları durumda, konsolosluk memuru işbu maddenin beşinci fıkrasında zikredilen tedbirler hususunda mahalli makamlarla mutabaka vararak hareket edecektir.

7. Kabul eden devlet ülkesinde geçici olarak bulunan gönderen devlet vatandaşı bir şahsın mezkûr ülkede ölecek olursa, kabul eden devlet ülkesinde edinmiş olup ölüm sırasında ihraç yasağına konu olmayanlar dışında kendisine aidolan şahsî eşya ve paralar hiçbir muameleye tabi olmadan gönderen devletin konsolosluğuna iade edilecektir.

Şahsî eşyaların ihracı ve paraların intikali kabul eden devletin kanun ve nizamlarına göre yapılacaktır.

8. Gönderen devlet vatandaşları kabul eden devlet ülkesinde tereke ile ilgili hakların gerçekleşmesi bakımından bu sonuncunun vatandaşları ile eşit muameleye tabi tutulacaklardır.

9. Konsolosluk memurları, işbu sözleşmenin 12 nci maddesi hükümlerine hâle getirmeksizin, tereke hususunda, gönderen devlet vatandaşlarını kabul eden devletin kanun ve nizamlarına riayet ederek temsil edebilirler.

MADDE : 20

Deniz seyriseferi ile ilgili görevler

1 — Konsolosluk memurları, gönderen Devlet uyruğu olup görev çevreleri içindeki bir limana giren gemilere yardımda bulunmak hakkını haizdirler. Keza, bilûmum akitleri ifa ve gönderen Devlet mevzuatına uygun olarak gemilerle ilgili bilûmum beyan ve sair evrakı kabul, tanzim ve tasdik edebilirler.

2 — Gönderen Devlet uyruğunu taşıyan geminin kara ile irtibat kurulmasına müsaade olunduktan hemen sonra Konsolosluk memurları gemi mürettebatı ile temasa geçmek, gemiyi ziyaret etmek, gemi evrakını olduğu gibi yükü ilgili evrakı incelemek ve vize etmek ve genellikle gönderen Devletin gemiciliğe müteallik kanunlarının gemide tatbik edilmesini sağlamak hakkını haizdirler. Keza geminin iç disiplinini sağlamak için gerekli tedbirleri almak hakkını da haizdirler.

Konsolosluk memuru, gönderen Devlet gemisine, kaptana, mürettebata ve gönderen Devlet vatandaşlarına ait yüke müteallik hususlarda kabul eden Devletin alâkalı makamlarının yardımını isteyebilecektir.

3 — Gönderen Devlet uyruğunu taşıyan gemi kabul eden Devletin iç veya kara sularında avaryaya maruz kaldığı, karaya oturduğu veya battığı takdirde, bu Devletin alâkalı makamları kaza yerine en yakın Konsolosluğu bundan derhal haberdar edecekler ve Konsolosluğa geminin, mürettebatın yolcuların, hamulenin ve erzakın kurtarılması ve muhafazası maksadıyla alınan tedbirleri bildireceklerdir. Bu makamlar, aynı şekilde, avaryaya, karaya oturma ve batma sonucundan zarurî tedbirlerin alınması maksadıyla Konsolosluk memurlarına gerekli yardımda bulunacaklar ve onları bu avaryaların sebeplerinin tayini ve delillerin tespiti için açılmış olan tahkikata hazır bulunmağa davet edeceklerdir. Konsolosluk memurları, kabul eden Devlet alâkalı makamlarından geminin, mürettebatın, yolcuların, hamulenin ve erzakın kurtarılması ve muhafazası için gerekli tedbirleri almasını isteyebilir.

4 — İçinde gönderen Devletin bir vatandaşıma ait hamule bulunan 3 Devlet uyruğu bir geminin batması halinde, kabul eden Devlet makamları hamulenin kurtarılması ve muhafazası için alınan tedbirlerden gönderen Devlet Konsolosluğunu gecikmeksizin haberdar edeceklerdir. Konsolosluk memurları, kabul eden Devlet makamlarından hamulenin kurtarılması ve himayesi maksadıyla uygun tedbirlerin alınmasını da isteyebilecektir.

5 — Avaryaya maruz kalmış, karaya oturmuş, veya batmış olan geminin sahibi veya donatıcı veya onlar adına hareket etmeğe salâhiyetli diğer şahıslar bahis konusu gemi, hamulesi, ve erzakı hakkında gerekli tedbirleri alacak durumda bulunmadıkları takdirde, Konsolosluk memurlarını yukarıda zikredilen şahıslar adına bu tedbirleri alabilirler. Konsolosluk memurları benzeri tedbirleri keza gönderen Devlet vatandaşlarına ait olup bir limana getirilen veya karaya oturan veya batan gemide bulunmuş olan gemiye ait hamule ve erzak hakkında da alabilirler. Kabul eden Devlet ülkesinde değerlendirilmedikçe, batan bir gemiden, hamulesinden ve erzakından hiçbir gümrük resmi alınmayacaktır.

6 — 3 nü bir Devletin avaryaya maruz kalmış olan geminin hamulesini teşkil eden mal ve eşyaların kabul eden Devletin sahilinde veya civarında bulunmaları veya bu Devletin bir limanına nakledilmeleri halinde ve geminin kaptanı acentası veya sigortacısı veya mal ve eşyaların sahibi, bunların kurtarılması veya idaresi için tedbir alacak durumda olmadıkları takdirde, Konsolosluk memuru, mal sahibi adına, onun bu maksatla alabileceği bilûmum tedbirleri almağa yetkili sayılacaktır.

7 — Kabul eden Devlet memurları, yetkilerinin sınırları içinde gönderen Devlet uyruğunu haiz bir gemide muhafaza edici, icraî veya zorlayıcı tedbirler almağa karar verdikleri takdirde, bir Konsolosluk memurunun bu gibi tedbirlerin icrasında hazır bulunması maksadıyla Konsolosluğu önceden haberlar edeceklerdir.

İşin müstaceliyeti sebebiyle Konsolosluga haber vermek mümkün olmadığı ve Konsolosluk memuru tedbirlerin icrası sırasında bulunmadığı takdirde, kabul eden Devlet makamları Konsolosluga vakit geçirmeden aldıkları tedbirleri bildireceklerdir. Kabul eden Devlet makamlar tarafından mürettebat mensuplarının sorgularının yapılması gerektiği takdirde de Konsolosluk aynı şekilde haberdar edilecektir.

8 — Gemi kaptanı veya Konsolosluk memuru talebetmedikçe, kabul eden Devletin yetkili adlı vesair makamları, mürettebat arasındaki münasebetler, çalışma meseleleri, disiplin ve iç düzene ilişkin diğer konular gibi geminin dahili yönetimi ile ilgili işler, geminin işleri addedilen bu alanlarda zuhur eden karışıklıkların kabul eden Devletin kamu düzenini ve güvenliğini bozmaması ve bu Devletin uyruklarını ve bahis konusu geminin mürettebatından gayri kişileri ilgilendirmemesi şartıyla müdahale etmeyeceklerdir.

9 — Bu maddede hükümleri, mutat gümrük, pasaport ve kamu sağlığı muayenelerine, denizde kurtarmaya, deniz sularının kirletilmesine mâni olmaya ait veya gemi kaptanının talebi ve rızası ile başvurulan diğer, tedbirlere tatbik edilmez.

MADDE : 21

Hava seyrisferi ile ilgili görevler

20 nci madde hükümleri, Akıt taraflar arasında yürürlükte bulunan diğer sözleşmelere aykırı olmamak şartıyla, münasip bir şekilde hava seyrisferine de tatbik edilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Kolaylıklar Ayırcılıklar ve Dokunulmazlıklar

MADDE : 22

Konsolosluk heyeti ve üyelerine tanınan haklar, kolaylıklar ayırcılıklar ve dokunulmazlıklar.

Kabul eden Devlet, Konsolosluk heyeti üyelerine görevlerini yerine getirebilmeleri için gerekli hakları, kolaylıkları, ayırcılıkları ve dokunulmazlıkları tanıyacak ve işbu sözleşme veya kabul eden devlet mevzuatınca tanınmış olan hak, kolaylık, ayırcılık ve dokunulmazlıklardan istifade etmeleri için gerekli bütün tedbirleri alarak, ülkesinde Konsolosluk Heyeti üyelerinin ve Konsolosluk binalarının himayesini sağlayacaktır.

Birinci Kısım

MADDE : 23

Millî arma ve bayrağın kullanılması

1 — Gönderen Devlet arması ile her iki dilde yazılmış Konsolosluk levhası Konsolosluk binasına konulabilecektir.

2 — Gönderen Devletin millî bayrağı, Konsolosluk binasına ve Konsolosluk Şefinin ikâmet ettiği binaya çekilebilir.

3 — Millî arma ve bayrağın asılması hakkının kullanılmasında kabul eden Devletin kanunları, nizamnameleri ve âdetleri gözönünde tutulacaktır.

MADDE : 24

Bina ve mesken temini için kolaylık

1 — Kabul eden Devlet, kendi mevzuatına uygun olarak ülkesinde gönderen Devlet tarafından Konsolosluk için gerekli binanın satın alınmasını kolaylaştıracaaktır. Kabul eden Devlet keza başka şekilde bina temin etmesi için gönderen Devlete yardım eder.

2 — İcabi halinde, kabul eden Devlet Konsolosluk Heyeti üyeleri için münasip meskenlerin alınmasında da gönderen Devlete yardım edecektir.

MADDE : 25

Konsolosluk binalarının dokunulmazlığı

1 — Konsolosluk binaları tecavüden masundur.

2 — Kabul eden Devlet makamları Konsolosluk binalarına ancak Konsolosluk Heyeti Şefinin veya gönderen Devletin Diplomatik Misyon Şefinin muvafakatı ile girebilir.

3 — Konsolosluk binalarının tecavüze uğramasını, zarar görmesini, Konsolosluğun huzurunun bozulmasını veya itibarının azaltılmasını önlemek hususunda her tedbiri almak kabul eden Devlet için özel bir görevdir.

Konsolosluk binaları, mefruşatı ve Konsolosluk eşyaları ile taşıtları millî savunma veya kamu yararı amaçları için yapılacak hiç bir el koyma işlemine konu olamaz. Bu araçlarla istimlak zarureti hâsıl olduğunda, Konsolosluk görevlerinin ifasının engellenmesini bertaraf edecek her türlü münasip tedbirler alınacaktır.

MADDE : 26

Konsolosluk binaları ile ilgili vergi muafiyetleri

1 — Konsolosluk binaları her türlü vergi ve resimden muaftır. Bu muafiyetler Konsolosluk binaları ile ilgili bütün muamele ve mülkiyet senetleri için de caidir.

2 — Birinci fıkra hükümleri hususî olarak görülen hizmetler karşılığında alınan resim ve ödemelere uygulanmaz.

3 — Kabul eden Devletin mevzuatı mücibince vergi ve resimler kiracıya ait olmadığı takdirde, birinci fıkrada öngörülen vergi muafiyeti gönderen Devletin kiracı bulunduğu Konsolosluk binalarına uygulanmaz.

MADDE : 27

Konsolosluk arşiv ve evrakının dokunulmazlığı

Konsolosluk arşiv ve belgeleri nerede bulunursa bulunsunlar her zaman için dokunulmazlığı haizdir.

MADDE : 28

Haberleşme serbestliği

1 — Kabul eden Devlet, Konsoloslukların, Hükümetleri ile olduğu gibi nerede bulunurlarsa bulunsunlar gönderen Devlet diplomatik misyonları ve diğer Konsoloslukları ile muhabere hürriyetine müsaade eder ve kolaylaştırır. Bu maksatla Konsolosluk heyetleri, bütün umumî haberleşme vasıtaları ile kuryeler ve (Torba, valiz) şifreli ve kodlu mesajlar kullanabilir.

2 — Konsolosluğun resmî muhaberatı ile, bu maddenin 1 nci fıkrasında zikredilen ve resmî mahiyeti dışından görülecek şekilde işaretlenmiş olan torbalar, valizler ve diğer mühürlü irsalât tecavüden masundur. Kabul eden Devlet makamları tarafından tetkik edilemezler.

3 -- Şayet genel haberleşme araçlarını kullanmada diplomatik misyonlar özel bir tarifeden istifade ediyorlarsa, böyle bir tarifeden Konsolosluklar da faydalanacaklardır.

MADDE : 29

Gönderen Devlet vatandaşları ile temas ve himaye hakkı

1. Konsolosluk memurları, gönderen Devlet vatandaşları ile temas etmek, onları ziyaret etmek, kendilerine tavsiyelerde bulunmak ve gerekirse onlara adli yardımda bulunmak ve onları mahkemelede temsil etmek hakkını haizdirler. Gönderen Devlet vatandaşları da, keza konsolosluk memurları ile temas etmek ve onları ziyaret etmek hakkını haizdirler.

2. Kabul eden Devletin ilgili makamları, konsolosluğun görev çevresinde bir vatandaş tevkif edildiği veya şahsi hürriyeti sair şekilde bir kısıtlamaya mâruz kaldığı takdirde gönderen Devlet konsolosluğunu 15 günlük bir müddet içinde haberdar etmelidirler.

3. Konsolosluk memurları, kabul eden Devletin kanun ve nizamlarında öngörülen şartlarla, yakalanmış veya şahsi hürriyeti sair şekilde kısıtlamaya mâruz kalmış olan gönderen Devlet vatandaşları ile muhaberede bulunma ve onun tarafından yapılacak her türlü bildiriyi kabul etmek hakkını haizdir.

Konsolosluk memurları, keza, kabul eden Devletin kanun ve nizamlarında öngörülen şartlar dâhilinde; bu maddenin 2 ne bendinde öngörülen ihbarın teliği tarihinden itibaren 15 gün sonra yakalanmış bulunan gönderen Devlet vatandaşını ziyaret ve mezkûr şahıs, mahallî makam temsileisinin refakatindeki konsolosluk memurunun önünde buna açıkça itiraz etmedikçe kendisiyle temas etmek hakkını haizdir.

4. Kabul eden Devletin yetkili makamları yakalanmış bulunan ve şahsi hürriyeti sair şekilde kısıtlamaya mâruz kalmış olan gönderen Devlet vatandaşını işbu madde mucibince kendisine verilmiş olan temas imkânından haberdar eder.

5. Konsolosluk memurları, hürriyeti kısıtlayıcı bir cezayı çekmekte olan gönderen Devlet vatandaşlarını, bu şahıslar mahallî makam temsileisi refakatindeki konsolosluk memurunun önünde açıkça itirazda bulunmadıkça gönderen Devlet kanun ve nizamlarına uygun olarak ziyaret etmek ve kendileriyle temasta bulunmak hakkını haizdirler.

MADDE : 30

Kabul eden Devlet makamları ile temas

İşbu Sözleşme uyarınca kendilerine terettübeden görevlerin ifasında, konsolosluk memurları görev çevrelerindeki mahallî makamlara müracaat edebilirler, konsolosluk memurları keza kabul eden Devlet kanunlarının ve tatmikatının cevaz verdiği ölçüde kabul eden Devletin yetkili merkezî makamlarına müracaat edebilirler.

MADDE : 31

Gezi serbestliği

Kabul eden Devlet, girilmesi yasak veya kaidelere bağlı olan bölgelere müteallik kanun ve nizamları ile millî güvenlik ve kamu düzeni sebebiyle alınan tedbirleri mahfuz tutarak konsolosluk mensuplarına ülkesinde yer değiştirme veyahut seyahat serbestisi sağlar.

MADDE : 32

Konsolosluk resim ve harçları

1. Konsolosluk heyeti kabul eden Devlet ülkesinde gönderen Devlet kanun ve nizamlarının konsolosluk işlemleri için öngördüğü resim ve harçları alabilir.

2. İşbu maddenin 1 neî bendinde öngörülen ve resim ve harç mahiyetinde alınan meblâğ- lar kabul eden Devlette her türlü vergi ve harçtan muaftır.

İkinci kısım

MADDE : 33

Konsolosluk heyeti üyeleri ve konsolosluk memurlarının himayesi ile ilgili kolaylıklar

1.. Kabul eden Devlet, konsolosluk heyeti üyelerine görevlerini yerine getirmeleri ve işbu Sözleşme veya mütekabiliyet şartı ile kabul eden Devlet mevzuatınca tanınan dokunulmazlık ve ayrıcalıklardan faydalanabilmelerini sağlamak maksadıyla gerekli bütün tedbirleri alacaktır.

2. Kabul eden Devlet konsolosluk memurlarına lâyık oldukları hürmetkâr muamelede bulunacak ve kendilerinin şahıslarına, hürriyetlerine ve itibarlarına hâlel getirilmemesi için her türlü tedbiri ittihaz edecektir.

MADDE : 34

1. Kabul eden Devletin, uyruğu olmayan konsolosluk memur ve hizmetlileri resmî görevlerinin ifası esnasında işledikleri fiillerden dolayı kabul eden Devletin yargısına tabi değildir.

2. Bununla beraber, bu maddenin 1 neî bendi hükümleri :

a) Konsolosluk memuru ve hizmetlisinin sarahaten veya zımnen resmî sıfatıyla yapmamış olduğu bir akitten doğan,

b) Kabul eden Devlet ülkesinde bir taşıtın sebebiyet verdiği zarar yüzünden üçüncü bir şahıs tarafından açılan, hukuk dâvalarına uygulanmaz.

MADDE : 35

Konsolosluk memurlarının şahsî dokunulmazlıkları

1. Konsolosluk memurları, görevlerinin ifası haricinde işledikleri fiillerinden dolayı, ancak ağır suç halinde ve yetkili adli makamın kararı üzerine tutuklanabilirler, veya yakalanabilirler.

2. Aynı şekilde, konsolosluk memurları hapsedilemez ve şahsî hürriyetleri hiçbir tahdide tutulamaz. Ancak, kesinleşmiş bir ilâmın icrası bu halin dışında kalır.

3. İşbu madde hükümlerine göre, «Ağır Suç» dan (ihmal neticesinde meydana gelmeyen) kabul eden Devlet kanunlarının asgarî 5 yıllık hürriyeti kısıtlayıcı bir cezayı öngördüğü bütün suçlar anlaşılır.

4. Bir konsolosluk memuru aleyhine bir ceza davası ikame edildiği zaman bu kimse alâkalı, makamlar önüne çıkmakla mükelleftir. Bununla beraber, dava, konsolosluk görevlerinin ifasına mümkün olan en az ölçüde engel olmak maksadıyla, resmî durumu da gözönüne alınarak, konsolosluk memuruna gösterilmesi gereken saygı ile yürütülecektir.

İşbu Sözleşmenin 1 neî bendinde zikredilen durumlarda bir konsolosluk memurunu tutuklamak lüzumu hâsıl olursa aleyhindeki dava en kısa zamanda açılmalıdır.

5. Bir konsolosluk memuru veya bir konsolosluk hizmetlisi aleyhine hürriyet kısıtlayıcı bir tedbir alınması halinde kabul eden Devletin alâkalı makamları gönderen Devletin konsolosluk heyetini veya diplomatik misyonunu bu hususta haberdar edeceklerdir.

MADDE : 36

Şahadette bulunmak mecburiyeti

1. — Konsolosluk heyeti üyeleri kabul eden devletin yetkili makamları tarafından adli veya idarî davaların cereyanı sırasında şahitlik yapmak üzere davet edilebilirler.

Gönderen devlet vatandaşı olan bir konsolosluk memur veya hizmetlisi bu davete icabet etmediği veya şahadette bulunmayı reddedebilir. Bu halde kendisine hiçbir zorlayıcı tedbir veya başka bir müeyyide uygulanamaz.

2. — Konsolosluk memur ve hizmetlisinin şahadetini dinleyecek olan kabul eden devletin yetkili makam, bu işi yaparken adı geçen memur ve hizmetlisinin görevlerini aksatmaktan tevakkii etmelidir. Bu makam konsolosluk veya hizmetlisinin şahadetini mümkün ise ikamet ettiği binada veya konsoloslukta alabilir veya tarafından yazılmış bir beyanı kabul edebilir.

3. — Kabul eden Devlet vatandaşı olmayan konsolosluk heyeti üyeleri görevlerinin ifasına müteallik hususlarda şahadette bulunmaya mecbur tutulamazlar. Konsolosluk heyeti üyeleri, keza gönderen devletin millî hukuku hakkında bilirkişi sıfatıyla ifade vermeyi reddetmek hakkını da haizdirler.

4. — Konsolosluk heyetinin resmî muhâberat ve evrakı hiçbir halde verilemez veya ibraz edilemez.

5. — Kabul eden Devlet vatandaşı olmayan konsolosluk memur ve hizmetlileri şahadette bulunmaya davet edildiklerinde kabul eden Devlet kanunları şart koşmuş olsa bile yemin etmeden şahadette bulunacaklardır.

MADDE : 37

Şahsî mükellefiyet ve diğer vecibelerden muafiyet

1. — Gönderen Devlet vatandaşı olup kabul eden Devlet ülkesinde ikametgâhı olmayan konsolosluk heyeti üyeleri, kabul eden devlette askerlik ödev ve mükellefiyet ile her türlü şahsî yükümlülük ve vergilerden muafırlar.

2. — Konsolosluk heyeti üyeleri, yabancıların tescili ve ikamet tezkereleri ile ilgili olarak kabul eden Devletin kanun ve nizamlarında öngörülen bütün vecibelerden muafırlar.

MADDE : 38

Vergi muafiyetleri

Kabul eden Devlet vatandaşı olmayan konsolosluk memur ve hizmetlileri :

a) Normal olarak mal ve hizmetleri fiyatlarına ithal edilmiş olan vasıtalı vergiler,

b) Kabul eden Devlet ülkesinde kendi mülkiyetlerinde bulunan gayrimenkullerden alınan vergi ve harçlar,

c) 40 nci maddenin (b) fıkrasının hükümleri saklı kalmak üzere malların intikali ile ilgili vergi, harc ve veraset resimleri,

d) Resmî faaliyetleri karşılığında sahiboldukları gelirler müstesna olmak üzere kabul eden devlette elde edilmiş olan her nevi gelir üzerinden alınan vergi ve araçlar,

e) Kayıt, mahkeme, ipotek ve pul harçları s. b. dışında kalan şahsî veya aynî her nevi vergi ve harçlardan muafırlar.

2. — Konsolosluk heyetinin, gönderen Devlet vatandaşı olan servis personeli üyelerinin, hizmetlerinin karşılığı olarak aldığı ücretler vergi ve harçlardan muafırlar.

3. — Maaş veya ücretleri kabul eden devlette gelir vergisi muafiyetine tabi olmayan şahısları istihdam eden konsolosluk heyeti üyeleri, mezkûr Devletin bu konuda işverene yüklediği mükellefiyetlere uymak zorundadır.

MADDE : 39

Gümrük muafiyetleri

1. — Kabul eden Devlet, kanun ve nizamlarının sınırları dahilinde, konsolosluk memurlarına,
a) Konsolosluğun ihtiyaçlarını karşılamaya,
b) Yerleşmesine mahsus mallarda dâhil olmak üzere,
konsolosluk memurunun şahsî istimaline,
mahsus eşyaların ithalinden veya ülkesinden ihracından alınan gümrük resimlerinden muaf tutacaktır.

Bu şekilde tanınan muafiyetler anbarlama, nakliye ve diğer benzeri hizmetleri kapsamaz.

2. — Kabul eden Devlet vatandaşı olmayan konsolosluk heyeti hizmetlileri ve konsolosluk servis personeli üyeleri, ilk yerleşmeleri münasebeti ile ithal etmiş oldukları eşyalarla ilgili olarak işbu maddenin 1 (b) bendinde öngörülen ayrıcalık ve muafiyetlerden istifade ederler.

MADDE : 40

Ölen bir konsolosluk heyeti üyesinin malları

Kabul eden Devlet vatandaşı olmayan bir konsolosluk heyeti üyesinin ölmü halinde, kabul eden devletin :

- a) Kendi toprakları içinde satın alınmış ve ölümün vukubulduğu tarihte ihraç yasak bulunan mallar hariç, ölüye ait menkul malların ihracına müsaade etmesi,
- b) Terekenin menkul mallarını ve bunların ihracını bu malları kabul eden devlette müteveffanın konsolosluk heyeti üyesi sıfatıyla vazife görmüş olması dolayısıyla bulunuyorsa, her türlü vergi ve resimlerden muaf tutması gerekmektedir.

MADDE : 41

Sosyal Sigorta rejiminden muafiyet

1. — İşbu maddenin üçüncü fıkrası hükümleri baki kalmak üzere kabul eden Devlet vatandaşı olmayan konsolosluk heyeti üyeleri, gönderen Devlete gördükleri hizmetler bakımından kabul eden devlette cari olan sosyal sigorta hükümlerinden muafırlar.

2. — İşbu maddenin 1 nci fıkrasında öngörülen muafiyet hükmü konsolosluk heyeti üyelerinin münhasıran şahsî hizmetlerinde bulunan kimselere de uygulanır. Ancak, bu şahısların kabul eden Devlet vatandaşı olmamaları veya ikametgâhlarının bu Devlet toprakları içinde bulunmamaları gerekir.

3. — Yanlarında, işbu maddenin ikinci fıkrasında derpiş olunan muafiyetin uygulanmadığı kişiler çalıştıran konsolosluk heyeti üyeleri kabul eden Devletin sosyal sigorta hükümlerinin işverene yüklediği mükellefiyetlere riayet etmeye mecburdurlar.

MADDE : 42

Ayrıcalık ve dokunulmazlıklardan feragat

1. — Gönderen Devlet, bir konsolosluk heyeti üyesi hakkında 34, 35 ve 36 nci maddelerde öngörülen ayrıcalık ve dokunulmazlıklardan feragat edebilir.

(Bu feragatın daima sarıh olması ve bu kabul eden Devlette yazılı olarak tebliğ edilmesi lâzımdır.

2. Bir hukuk davası için kazaî muafiyetten feragat edilmesi, kararın icrası hakkındaki muafiyetten de feragat edilmiş olduğunu tazammun etmiş; bunun için ayrı bir tebliğat gereklidir.

Madde : 43

Ayrıcalık ve dokunulmazlıklarda istisnalar

Kabul eden Devlet vatandaşı olan veya ikâmetgâhı kabul eden Devlet toprağı içinde bulunan, gönderen Devlet vatandaşı Konsolosluk hizmetlileri ile Konsolosluk servis personeli işbu Anlaşmanın 38 nci maddesi ve 39 ncu maddesinin 2 nci fıkrasında öngörülen ayrıcalık dokunulmazlıklardan istifade edemezler.

Madde : 44

Ayrıcalıkların aile efradına teşmili işbu Anlaşmanın 36 nci maddesinde öngörülen ayrıcalıklar müstesna olmak üzere, Konsolosluk kanunlarının aile efradı gönderen Devletin veya bir üçüncü Devletin uyruğı bulunmaları halinde, kabul eden Devlette ikâmet etmemeleri veya bu Devlet toprakları içinde kazanç temin eden bir iş görmemeleri kaydıyla, Konsolosluk Heyeti üyelerine tanınmış olan şahsî dokunulmazlık ve bütün ayrıcalıklardan istifade ederler.

Madde : 45

Ayrıcalık ve dokunulmazlıkların başlaması ve son bulması

1. Konsolosluk Heyeti üyeleri, vazifelerine iltihak etmek üzere kabul eden Devlet topraklarının hududunu aşar aşmaz veya evvelce o Devlet toprakları içinde bulunuyor üdiyseler, vazifelerine başlar başlamaz işbu Anlaşmada öngörülen ayrıcalık ve dokunulmazlıklardan istifade ederler.

2. Konsolosluk Heyeti üyelerinin aile efradı, aşağıdaki şartlar içerisinde, işbu Anlaşmada öngörülen ayrıcalık ve dokunulmazlıklardan istifade ederler.

a) Bu maddenin 1 nci bendine uygun olarak, Konsolosluk Heyeti üyelerinin ayrıcalık ve dokunulmazlıklardan istifade etmeye başladıklarından itibaren,

b) (a) fıkrasında derpiş olunan tarihten sonraki bir tarihte kabul eden Devletin topraklarına dâhil olmuş iseler, bu Devletin hududundan içeri girdikleri andan itibaren,

c) (b) Fıkrasında derpiş olunan tarihten sonraki bir tarihte Konsolosluk Heyeti üyesinin aile efradı vasfını iktisabetmiş iseler, Konsolosluk Heyeti üyesinin aile efradından oldukları andan itibaren,

3. Bir Konsolosluk Heyeti üyesinin görevinin sona ermesi halinde kendisinin ve aile efradının ayrıcalık ve dokunulmazlıkları, bunları kabul eden Devlet topraklarını terkettikleri an veya bu maksatla kendilerine tanınan mâkul bir müddetin hitama ermesiyle ortadan kalkar.

Kabul eden Devlet veya gönderen Devlet vatandaşı olan ve ikâmetgâhları kabul eden Devlette bulunan Konsolosluk hizmetlerinin ve Konsolosluk servis personelinin ayrıcalık ve dokunulmazlıkları, bunların resmî vasıflarını kayb ettikleri anda ortadan kalkar.

4. Konsolosu Heyeti üyesinin aile efradına tanınmış olan ayrıcalıklar keza bunların Konsolosluk Heyeti üyesinin aile efradı olmaktan çıktıkları andan itibaren sona erer.

5. Bir Konsolosluk Heyeti üyesinin ölmesi halinde, ailesi efradı, kabul eden Devletin topraklarını terkettikleri ana veya bu hususta verilmiş olan mâkul mühletin nihayete ermesine kadar kendilerine işbu Anlaşma ile tanınmış bulunan ayrıcalıklardan faydalanmaya devam ederler.

MADDE : 46

Konsolosluk işlerinin Diplomat Statüsünü haiz memurlar tarafından görülmesi

1. Konsolosluk işlerinin, işbu Anlaşma hükümlerine uygun olarak Diplomatik Statüyü haiz bulunan memurlar tarafından yürütülmesi, bu memurların diplomatik ayrıcalıklarına ve dokunul-

mazlıklarına halel getirmez. Diplomatik Statüyühaiz bulunan bir memurun Konsolosluğu geçici olarak tedvir etmek üzere görevlendirilmesi halinde de bu hüküm caridir.

2. Konsolosluk işlerini yürütmekte olan diplomat memurların isimleri, kabul eden Devlet Dışişleri Bakanlığına bildirilecektir.

MADDE : 47

Şahıslara ika edilecek zararlara karşı sigorta

1. Konsolosluk Heyetine Konsolosluk Heyeti üyelerine ve bunların aile efradına ait otomobiller, 3 ncü şahıslara ika edilebilecek zararlara karşı sigortalanacaktır.

2. 1 nci bent hükümleri kabul eden Devlet uyruğu olan veya ikametgâhları bu Devlet toprakları içerisinde bulunan Konsolosluk hizmetlileri servis personeli üyeleri ile Konsolosluk Heyeti üyelerinin aile efradı hakkında tatbik edilemez.

MADDE : 48

Kabul eden Devlet kanunlarına riayet

1. İşbu Anlaşmada öngörülen ayrıcalık ve dokunulmazlıklardan faydalanan şahıslar, bu ayrıcalık ve dokunulmazlıklara halel gelmeksizin, kabul eden Devletin işlerine karışmaktan ve ayrıcalık ve dokunulmazlıklardan resmî vasıfları ile telifi kabül olmayan maksatlar için faydalanmaktan kaçınacaklardır.

2. Konsolosluk binaları Konsolosluk işlerinin görülmesiyle telif edilemeyecek bir şekilde kullanılmayacaktır.

3. Konsolosluk arşivleri sadece resmî evraktan ibaret bulunacaktır.

MADDE : 49

Onaylama, yürürlüğe giriş ve fesih

İşbu Sözleşme onaylanacak ve onay belgeleri Bükreş'te teati olunacaktır.

İşbu Sözleşme onay belgelerinin teatisini takibeden 30 ncü gün yürürlüğe girecek ve her halükârda yürürlüğe giriş tarihinden itibaren asgarî iki sene geçmiş olması kaydıyla, Yüksek Akıt Taraflardan birinin 6 ay evvelden yazılı bir ihbarla feshetmesine kadar yürürlükte kalacaktır.

Ankara'da 1968 yılının 25 Kasımında Fransızca olarak orijinal çift nüsha halinde tanzim edilmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti adına
Ihsan Sabri Çağlayangil

Romanya Sosyalist Cumhuriyeti adına
Corneliu Manescu